

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, v državnem zboru zastopane.

Kos XXV. — Izdan in razposlan dne 16. maja 1896.

Vsebina: (Št. 66.—71.) 66. Dopustilnica za lokalno železnico iz Borkov wielkich čez Skałat v Grzymałów. — 67. Zakon o prejemkih uradnikov pri vseučiliških in študijskih knjižnicah in pa pri knjižnicah tehniških visokih šol. — 68. Razpis o prepovedi, narejati v lekarnicah iz davščine prostega žganja *Tincturo Zingiberis*. — 69. Ukaz, s katerim se v izpremembo ministerskih ukazov z dne 5. junija 1886. l. (drž. zak. št. 89), z dne 14. oktobra 1889. l. (drž. zak. št. 168) in dne 25. oktobra 1893. l. (drž. zak. št. 158) kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru, razdeljujejo na 17 nadzornih okrajev za uradne posle obrtnih nadzornikov. — 70. Zakon o kupčijah na obroke. — 71. Razpis o méri zagotovila za pravo vplačevanje bonifikacij-skega povračila ob izvozu cukra v obratni dobi 1896/97.

66.

Dopustilnica z dne 23. marca 1896. l.

za lokalno železnico iz Borkov wielkich čez Ska-
łat v Grzymałów.

Mi Franc Jožef Prvi,
po milosti Božji cesar avstrijski;
apostoljski kralj ogrski, kralj češki, dalma-
tinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimérski
in ilirski; viši vojvoda avstrijski; véliki vojvoda
krakovski; vojvoda lotarinški, salcburški, šta-
jerski, koroški, kranjski, bukovinski, gorenje-
sleški in dolenje-sleški; véliki knez erdeljski;
mejni grof moravski; pokneženi grof habsbur-
ški in tirolski itd. itd. itd.

Ker so Feliks grof Koziebrodzki, dr. Leon grof
Piniński, Mihael grof Baworowski in dr. Mavricij
Rosenstock zaprosili, da bi se jim dalo dopustilo,
zgraditi in obratovati lokalno železnico od postaje

Borki wielkie avstr. državnih železnic čez Skałat
v Grzymałów, se Nam je z ozirom na občo korist
te podjetbe vzdvelo, imenovanim koncesijonarjem
to dopustilo na podstavi zakona o dopušcanju že-
leznic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak.
št. 238), kakor tudi na podstavi zakona z dne
31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz 1895. l.)
podeliti takó-le:

§. 1.

Koncesijonarjem dajemo pravico, zgraditi in
obratovati lokomotivno železnico, katero bo kot
lokalno železnico s pravilno raztečino napraviti od
postaje Borki wielkie avstr. državnih železnic čez
Skałat v Grzymałów.

§. 2.

Železnici, ki je predmet te dopustilnice, se do-
deljujejo v členu V. zakona z dne 31. decembra
1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) omenjene
ugodnosti.

§. 3.

Koncesijonarji so dolžni, gradnjo v §. 1. ime-
novane železnice začeti precej, dokončati jo najdalje

v enem letu, računjaje od današnjega dne in dodelano železnico izročiti javnemu prometu ter obrat po nji vzdrževati nepretrgoma ves čas, dokler traja dopustilo.

Da se bodo držali gorenjega roku za gradnjo, morajo koncesionarji na zahtevo državnega upravitstva dati zagotovilo, položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevale zgoranje dolžnosti, se smé izreči, da je ta varščina zapala.

§. 4.

Da izdelajo dopuščeno železnico, za to se dodeljuje koncesionarjem pravica razlastitve po določilih dotičnih zakonitih predpisov.

Isto pravico je koncesionarjem dodeliti tudi stran tistih dovlačnic, ki bi se imele narediti in o katerih bi državno upravitstvo spoznalo, da je njih naprava v javni koristi.

§. 5.

Koncesionarjem se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice držati tega, kar ustanavlja ta dopustilnica, in pa dopustilnih pogojev, ki jih postavi ministerstvo za železnice, pa tudi tega, kar veljavajo semkaj meréči zakoni in ukazi, zlasti zakon o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238.) in red za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), in pa zakoni in ukazi, kateri se morebiti v bodoče dadó. Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbe in obratni predpisi, podani v redu za obrat železnic in v dotičnih dodatnih določilih, v toliko, v kolikor se bo z ozirom na posebne prometne in obratne razmere, seosebno na nižano vozno brzino, ministerstvu za železnice zdelo pripustno, a na to stran bodo veljali posebni obratni predpisi, ki jih izdá ministerstvo za železnice.

§. 6.

Koncesionarjem se priznava pravica, da s posebnim dovolilom državnega upravitstva in s pogoji, ki jih to postavi, naredé delniško družbo, katera stopi v vse pravice in zaveznosti koncesionarjev.

Znesek resnične in pa nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državnega upravitstva.

Pri tem naj veljá to načelo, da se ne smejo v račun postavljati nikakoršni drugi stroški razen stroškov za sestavo projekta, za gradnjo in vredbo železnice všte všistroške za dobavo vozil in gradivnih zálog in pa za dotacijo blagajnice ter dotacijo pričuvnega zaklada, katerega določi državno upravitstvo, res uporabljenih in prav izkazanih, prištevši interkarne obresti, ki se med grajenjem res izplačajo, in kar bo res kurzne izgube ob dobavi glavnice.

Ako bi po dogradbi železnice bilo treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se sméjo dotični stroški prišteti napravní glavnici, če državno upravitstvo privoli v namerjane nove stavbe ali v pomnožitev obratnih naprav in se stroški izkažejo, kakor gré.

Vso napravno glavnico je treba odplačati v času, dokler bo trajalo dopustilo, po razdolžnem črtežu, ki ga odobri državno upravitstvo.

Družbena pravila in pa obrazci prednostnih zadolžnic, osnovnih in prednostnih delnic, ki se izdadó, potrebujejo odobrila državnega upravitstva.

§. 7.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporabljanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se je v tem oziru in pa gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, katera bodo vsak čas veljala pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se bodo uporabljala tudi za deželno brambovstvo in črno vojsko obéh državnih polovic, za tirolske deželne strelce in za žandarstvo, in to ne samó o potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi kadar bodo te osebe služabno potovale na svoj račun k orožnim vajam in priglednim zborom.

Koncesionarji se zavezujejo, da pristopijo dogovoru, med avstrijskimi železniškimi družbami sklenjenemu zastran nabave in imetka opravnih reči za prevažanje vojakov in zastran vzajemnega pripomaganja z osebjem in z vozili za večje vojaške prenose, dalje da pristopijo vsak čas veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske in pa dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dne junija 1871. l. o prevažanju takih bolnikov in ranjencev, katere je prevažati ležéče na račun vojaške blagajnice.

Vsak čas veljajoči predpis za vojaške prenose po železnicah in pa vsak čas veljajoči predpisi o

železništvu za čas vojske zadobé za koncesionarje moč in veljavo z dném, ko se po dopuščeni železnici prične obrat. Predpisi omenjene vrste, ki se izdadó po tem času, pa se ne objavijo po Državnem zakoniku, zadobé za koncesionarje veljavo in moč, kadar se jim priznanijo uradoma.

Te dolžnosti imajo koncesionarji samó v toliko, v kolikor se njih izpolnjevanje zdi izvršljivo z ozirom na drugotnost té proge in na olajšila, vsled tega dodeljena gledé na napravo, opremo in vrsto obrata.

Koncesionarji so dolžni, oddajaje službe ozirati se po zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (Drž. zak. št. 60.) na doslužene podčastnike iz vojstva, vojne marine (pomorstva) in deželne brambe.

§. 8.

V koliko je enake ugodnosti, kakor jih ustanavlja gledé na prevažanje vojakov §. 7., dodeljevati civilnim stražnim četam (varnostni straži, finančni straži i. e.) ali drugim javnim organom, to se določuje v dopustilnih pogojih.

§. 9.

Dopustilna doba in ž njo vred v §. 9. lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja na devetdeset (90) let, računjuje od današnjega dne, ter mine po tem roku.

Državno upravstvo smé izreči, da je dopustilo tudi pred iztekom gorenjega roku izgubilo svojo moč, ako se ne bi izpolnjevale dolžnosti, v §. 3. ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, ter bi se kak prestop roku ne mogel opravičiti po zmislu §. 11., lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§. 10.

Obrat železnice, ki je predmet te dopustilnice, vodi na račun koncesionarjev država. Kakó je sicer voditi ta obrat, to se vravná s posebno obratno pogodbo, ki se sklene med državnim upravstvom in koncesionarji.

§. 11.

Koncesionarji imajo dolžnost, po pogojih in pridržkih, navedenih v členu XII. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz 1895. l.), državnemu upravstvu na njegovo zahtevo vsak čas dopuščati soporabo železnice za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se še le napravijo in bodo v državnem obratu, in to takó, da bo imelo državno upravstvo pravico, prosto ustanavljaše tarife, za primerno odškodnino odpravljati ali odpravljati dajati cele vlake ali posamezne vozove po soporabljeni železnici ali posameznih njenih kosih.

§. 12.

Državno upravstvo si pridržuje pravico, da smé dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat izročena, vsak čas odkupiti po nastopnih določilih:

1. Da se ustanovi odkupnina, se seštejejo letni čisti donosi, kar jih bo podjetba imela v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti donosi najslabejših dveh let in potem se izračuni poprečni čisti donos ostalih petih let.

2. Ko bi se pak železnica odkupila pred preteklim sedmim obratnim letom, ali kadar bi po določilih odstavka 1. najdeni srednji čisti donos ne dosegel vsaj letnega zneska, enakega letnini, potrebni za pogojeno obrestovanje in povračilo z odobrilo državnega upravstva izdanih prednostnih obligacij s prišteto tisto letnino, ki je potrebna za štiri odstotno obrestovanje in razdolžbo po državnem upravstvu odobrene delniške glavnice v času, dokler bo trajalo dopustilo, tedaj se ta spredaj oznamenjeni letni znesek določi za čisti donos, ki ga bo jemati v podstavo za odméro odkupnine.

3. Odškodnina, ki jo bo dati, bodi v tem, da se koncesionarjem v še ostali dobi dopustila izplačujejo za pogojeno obrestovanje in razdolžbo posojila potrebni zneski do časa, ko se to popolnoma odplača, ob pogojenih rokih dospelosti, nasproti pa, da se po odbitku teh zneskov ostajajoči srednji donos izplačuje po zmislu odstavka 1., oziroma ako bi nastopil kak v odstavku 2. omenjeni primer, tamkaj navedena letnina za delniško glavnico v polletnih obrokih 30. dné junija in 31. dné decembra vsakega leta po dospelosti.

4. Državi se pridržuje pravica, plačati kadar koli namesto še ne dospeli letnih plačil glavnico,

ki je ena znesku v času odkupa po odobrenem razdolžnem črtežu še ne razdolženih prednostnih obligacij in pa, računaje obresti od obresti, po štiri od sto na leto diskontovani vrednosti onih plačil, katere jih je po določenih odstavka 3. opravljati polletno, razen zneskov, potrebnih za počrtežno obrestovanje in razdolžbo prednostnih obligacij.

Ako se država odloči plačati to glavnico, plačaj jo v gotovini ali z državnimi zadolžnicami, kakor si to sama izbere. Državne zadolžnice je pri tem računati po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so še v ravno preteklem polletju na dunajski borzi uradoma zaznamovali o državnih zadolžnicah enake vrste.

5. Izplačavši odkupnino, pride država po odkupu železnice in z dnem tega odkupa brez daljne odplate v bremen čisto last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, všteti tudi vozila in gradivne zaloge in pa iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade, ako le-ti niso že bili namenu primerno uporabljeni z odobrilo državnega upravitva.

§. 13.

Ko mine dopustilo in tistega dne, ko mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena last in užitek tu dopuščene železnice in vsega premičnega in nepremičnega pristojsva, všteti tudi vozila, gradivne zaloge in pa kake iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade v obsegu, povedanem v §. 12., poslednjem odstavku.

Ako to dopustilo mine in pa tudi, ako se železnica odkupi (§. 12.), obdržijo koncesionarji last pričuvnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetbe, in pa kar bi imeli po obračunih tirjati, potem last posebnih del in poslopij, napravljenih ali pridobljenih iz lastne imovine, katere si oni sami sezidajo ali pridobé po pooblastilu državnega upravitva z izrečnim pristavkom, da té reči niso pristojsvo železnice.

§. 14.

Državno upravitvo ima pravico, prepričati se, da je gradnja železnice in pa obratna naprava po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odpravijo.

Tudi ima državno upravitvo pravico, po svojem človeku pregledovati gospodarstvo, in sosebno po nadzornikih, ob stroških koncesionarjev pošiljanih — kakorkoli se mu vzvidi primerno — pregledovati, da se delo izvaja po projektu in po pogodbi.

Ako se napravi délniška družba, iméj komisar, ki ga postavi državno upravitvo, tudi pravico, kolikor se mu primerno zdi, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri bo veljal za načelníštvo družbe, in pa v vélike zборе, ter tam ustavljati vse sklepe in naredbe, nasprotne zakonom, dopustilu ali družabnim pravilom, ali pak kvarne javni koristi; toda v takem primeru je komisarjeva dolžnost, precej si izprositi razloko ministerstva za železnice, katero je dati brez odloga in katera veže družbo.

§. 15.

Ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, se državnemu upravitvu pridružuje tudi pravica, da se poprime zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreče, da je dopustilo izgubilo svojo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Resno opominjaje vsakega, da ne delaj zoper to, kar ustanavlja tá dopustilnica, in dodeljevaje koncesionarjem pravico, zastran izkazne škode zahtevati vračila pred Našimi sodnijami, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustilnico in vsem, kar se v nji določuje.

V spričálo tega izdajemo to pismo, navdarjeno z Našim vélikim pečatom, v Našem države glavnem in prestolnem mestu dunajskem triindvajsetega dne meseca marca v letu milosti tisoč osemsto devetdesetem in šestem, Našega cesarjevanja osemindštridesetem.

Franc Jožef s. r.

Badeni s. r.

Guttenberg s. r.

Biliński s. r.

67.**Zakon z dne 15. aprila 1896. l.**

o prejemkih uradnikov pri vseučiliških in študijskih knjižnicah in pa pri knjižnicah tehniških visokih šol.

S pritrditvijo obéh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

§. 1.

Plače, ki jih prejemajo uradniki pri vseučiliških in študijskih knjižnicah in pa pri knjižnicah tehniških visokih šol, se po činovnih razredih, priznanih tem uradnikom z zakonom z dne 30. aprila 1889. l., enačijo plačam, ki jih prejemajo državni uradniki dotičnih činovnih razredov.

§. 2.

Paragrafi 1., 2. in 3., odstavek 1. zakona z dne 30. aprila 1889. l. in pa §. 15. zakona z dne 15. aprila 1873. l. (drž. zak. št. 47) se s tem razveljavljajo, v kolikor se oni nanašajo na knjižniške uradnike.

§. 3.

Ta zakon stopi v veljavnost s 1. dnevom januarja 1897. leta.

§. 5.

Mojemu ministru za bogočastje in nauk je naročeno, izvršiti ta zakon.

Na Dunaju, dne 15. aprila 1896.

Franc Jožef s. r.

Badeni s. r.

Gautsch s. r.

68.**Razpis finančnega ministerstva z dné 21. aprila 1896. l.**

o prepovedi, narejati v lekarnicah iz davščine prostega žganja *Tincturo Zingiberis*.

V porazumu s c. k. ministerstvom za notranje stvari in s kraljevim ogrskim finančnim ministerstvom se z ozirom na pridržek, obsežen v razpisu finančnega ministerstva z dne 3. marca 1893. l. (drž. zak. št. 31), tudi *Tinctura Zingiberis* izločuje od narejanja iz davščine prostega, ne denaturovanega žganja.

Biliński s. r.

69.**Ukaz ministerstva za trgovino v porazumu z ministerstvom za notranje stvari z dne 26. aprila 1896. l.,**

s katerim se v izpremembo ministerskih ukazov z dne 5. junija 1886. l. (drž. zak. št. 89), z dne 14. oktobra 1889. l. (drž. zak. št. 168) in z dne 25. oktobra 1893. l. (drž. zak. št. 158) kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru, razdeljujejo na 17 nadzornih okrajev za uradne posle obrtnih nadzornikov.

§. 1.

Na podstavi zakona z dne 17. junija 1883. l. (drž. zak. št. 117) o postavljanju obrtnih nadzornikov se v izpremembo ministerskih ukazov z dne 5. junija 1886. l. (drž. zak. št. 89), z dne 14. oktobra 1889. l. (drž. zak. št. 168) in z dne 25. oktobra 1893. l. (drž. zak. št. 158) razdeljujejo kraljevine in dežele, v državnem zboru zastopane, na 17 nadzornih okrajev ter se vsakemu izmed njih obseg določuje takó-le:

1. nadzorni okraj:

Policijsko okrožje mesta dunajskega.

2. nadzorni okraj:

Avstrija pod Anižo brez policijskega okrožja mesta dunajskega.

3. nadzorni okraj:

Avstrija nad Anižo; Salcburško.

4. nadzorni okraj:

Okoliš mesta: graškega, celjskega, mariborskega in ptujskega; okrajna glavarstva na Štajerskem; celjsko, feldbaško, graško, hartberško, lonško, lipniško, ljutomérsko, mariborsko, ptujsko, radgovinsko (radgonsko), brežiško, vajško, slovenjegraško; potem Kranjsko.

5. nadzorni okraj:

Okrajna glavarstva na Štajerskem: bruško ob Muri, gröbminško, judenburško, ljubensko, lietzensko, muravsko; po tem Koroško.

6. nadzorni okraj:

Primorsko s Trstom; Dalmacija.

7. nadzorni okraj:

Tirolsko in Predarelsko.

8. nadzorni okraj:

Okoliš mesta praškega in okrajnih glavarstev na Češkem: češko-brodskega, dubskega, mlado-boleslavskega, karlinskega, kladenskega, kraljevo-vinogradskega, lounskega, melniškega, rakovniškega, rudniškega, žatskega, slanskega, smíchovskega.

9. nadzorni okraj:

Okoliš mesta Liberca in okrajnih glavarstev na Češkem: friedlanskega, jablonskega, vrhlab-skega, jičinskega, mnřhovogradiškega, liberškega, semilskega, jilemniškega, trutnovskega, turnovskega.

10. nadzorni okraj:

Okoliš okrajnih glavarstev na Češkem: aškega, goršovotynskega, hebskega, falknovskega, krasliškega, jahimovskega, kadanjskega, karlovovarskega, kralje-viškega, žoltiškega (žlutiškega), srebrskega (střiber-skega), polzenjskega, planskega, podboranskega, preštiškega, tahovskega, domažliškega, tepelskega.

11. nadzorni okraj:

Okoliš okrajnih glavarstev na Češkem: bene-šovskega, blatenskega, budějeviškega, nemškobrod-skega, hořoviškega, kapliškega, klatovskega, krum-lovskega, ledeškega, tynskega ob Voltavi, milev-skega, jindřihovograškega, pelgrimovskega, píse-škega, prahatiškega, přibramskega, sušiskega, sel čanskega, strakoniškega, taborskega, trebonjskega

12. nadzorni okraj:

Okoliš okrajnih glavarstev na Češkem: brou-movskega, časlavskega, hoteborského, hrudimského, visokomitskega, kolinskega, kraljičinograškega, kra-ljičinovorského, kutnogorského, lanškronského, ljuto-mišeljskega, novobidžovskega, novomeškega ob Metuji, pardubiškega, podebradskega, rihnovskega, žamberskega.

13. nadzorni okraj:

Okoliš okrajnih glavarstev na Češkem: ust-skega nad Labo, češkolipskega, mostskega, jablon-skega, homutovskega, ljutomeriškega, rumburskega, šluknovskega, topliškega, dečinskega.

14. nadzorni okraj:

Okoliš mesta Brna, Iglave, Znojma in pa okrajnih glavarstev na Moravskem: gostopeškega, boskoviškega, brnskega, dačiškega, kijovskega, godo-ninskega, velikomejreškega, iglavskega, moravsko krumlovskega, moravskotrebovskega, novomeškega, mikulovskega, trebiškega, viškovskega, znojemskega.

14. nadzorni okraj:

Okoliš mesta Olomuca, Kromeriža, Ogrskega Gradišča in pa okrajnih glavarstev na Moravskem:

zabreškega, golešovskega, kromeriškega, ljutovelj-skega, moravskošumberškega, moravskograniškega, olomuškega, prerovskega, prostejovskega, rimarov-skega, šternberškega, ogrskobrodskega, ogrsko gradiškega, valaškomejreškega.

15. nadzorni okraj:

Sleško; po tem okoliš okrajnih glavarstev na Moravskem: mesteškega, novojičinskega.

16. nadzorni okraj:

Galicija; Bukovina.

§. 2.

Vsakemu teh nadzornih okrajev je določen po en obrtni nadzornik: ta ima svoj sedež:

za 1. nadzorni okraj na Dunaju;	
" 2. " " v Dunajskem Novem mestu;	
" 3. " " " Lincu;	
" 4. " " " Gradcu;	
" 5. " " " Celovcu;	
" 6. " " " Trstu;	
" 7. " " " Inspruku;	
" 8. " " " Pragi;	
" 9. " " " Libercu;	
" 10. " " " Polznu;	
" 11. " " " Budejovicah;	
" 12. " " " Kraljičinem gradcu;	
" 13. " " " Dečinu;	
" 14. " " " Brnu;	
" 15. " " " Olomucu;	
" 16. " " " Opavi;	
" 17. " " " Levóvu.	

§. 3.

Razen tega posluje po zmislu §. 4. v zakonu z dne 17. junija 1883. l. (drž. zak. št. 117), en obrtni nadzornik za ladjarski obrt po notranjih vodah po vsem ozemlju, kjer ta zakon velja, in na pod-stavi zakona z dne 27. avgusta 1892. l. (drž. zak. št. 158) en obrtni nadzornik za izvrševanje javnih prometnih naprav na Dunaju, katera imata obá svoj uradni sedež na Dunaju.

§. 4.

Ta ukaz zadobi moč s 1. dnem julija 1869. l.

Badeni s. r.

Glanz s. r.

70.

Zakon z dne 27. aprila 1896. l. o kupčijah na obroke.

S pritrditvijo obéh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

§. 1.

Kupčije na obroke po zmislu tega zakona so v izvrševanju trgovanja ali drugačnega obrtovanja opravljene prodaje premičnih stvari, katerih kupno ceno je plačati v delnih zneskih (obrokih) in katere se kupcu izročé, preden popolnoma plača kupno ceno.

§. 2.

Kadar si prodajavec za primer, če bi kupec ne izpolnil prevzetih dolžnosti, pridrži pravico, odstopiti od pogodbe, tedaj je on, ako se te pravice poslužuje, zavezan, kupcu vrniti prejeti zadavek (aro) in pa plačane obroke in zakonite obresti od dneva prejema, ter nadomestiti na stvari opravljene potrebne in koristne porabe. Nasproten dogovor je neveljaven.

Kupec pak mora prodajavcu vrniti stvar in ga odškodovati po okolišnih primeru. Zlasti mora on primerno povračilo dati za rabo stvari v tem razdobju. Naprej sklenjen dogovor o višini odškodbe, ki jo bo dati, je neveljaven.

§. 3.

Ako si prodajavec pridrži pravico, precej terjati plačilo vseh obrokov, kadar bi izostala plačila obrokov, (izguba obroka), more on to pravico izvrševati samo tedaj, kadar je kupec zamudil vsaj dve zaporedni obročni plačila. Nasproten dogovor je neveljaven.

Dogovor drugačne kazni kakor izguba obroka za primer, da kupec ne izpolni prevzetih dolžnosti, je neveljaven.

§. 4.

Kupcu pristoji pravni pomoček zastran prikratka nad polovico tudi tedaj, kadar je poznal pravo vrednost stvari ali kadar je izjavil, da jo iz posebne priljubljenosti prevzame za izredno ceno.

Ta pravni pomoček se uporablja tudi tedaj, kadar je kupčija na obroke trgovinska kupčija. Temu pravnemu pomočku se ni moči veljavno odreči. Dogovoriti krajši kakor triletni rok zastáre (§. 1487. o. d. z.) je neveljavno.

Jamčevanje zastran napake na stvari se more tudi po preteku šestih mesecev (§. 933. o. d. z.) terjati s tožbo ali vgovorom še dotle, dokler se popolnoma ne odplača kupna cena. Naznanilo napake ni potrebno v zavarovanje te pravice. Odreči se ti pravici je neveljavno.

Dogovoriti krajši rok za odgovornost prodajavca je neveljaven.

§. 5.

Ako se o kupčiji na obroke naredi listina (obročno pismo), ima prodajavec dolžnost, najkasneje ob izročbi stvari na svoje stroške izdati kupcu prepis te listine. Odreči se izdaji prepisa je neveljavno.

Prestop tega predpisa kaznujejo po postopanju, ukazanem v IX. poglavju obrtnega reda, politična oblastva z globo do 50 gl., katero je, če bi se ne dala izterjati, izpremeniti v primerno kazen zapora.

§. 6.

Ako ima kupec svoje domovališče v ozemlju, kjer ta zakon veljá, ni za tožbe, proti njemu izvira joče iz kupčije na obroke, merodajna prednost pogodbe, in brez obveznosti je, če se kupec prostovoljno podvrže drugi podsodnosti.

Na nepristojnost se je ozirati uradoma, in to do opravljene eksekucijske prodaje.

Nepristojnost se more odpraviti samo s tem, ako se toženec navzlic poprejšnjemu podučilu sodnikovemu spusti v razpravo.

§. 7.

Pri pravnih sporih iz kupčij na obroke se uporablja sumarno postopanje tudi v tistih primerih, v katerih bi po zakonu moralo nastopiti redno pismeno ali ustno postopanje.

Predpisi o dajanju varnosti za sodne stroške se ne uporabljajo.

§. 8.

V pravnih sporih o kupčijah na obroke ni sodnik navezan na zakonita pravila dokaza, ampak mora razsoditi po svoji svobodni, na oceno vseh okolnosti oprti prepričanosti.

Zlasti se more sodnik, ako se je naredilo obročno pismo, ozirati na ustne obete, katere je kupcu dal prodajavec ali njegov agent pred napravo ali ob narejanju listine, da si se ti obeti ne skladajo z listino.

§. 9.

Predpisi tega zakona se zmislooma uporabljajo tudi o pogodbah, s katerimi se namen kupčije na obroke hoče doseči na drugačen način, zlasti s tem, da se komu kaka stvar prepusti najmoma.

§. 10.

Določila tega zakona se ne uporabljajo o kupčijah na obroke, pri katerih je kupčija s strani kupca trgovinska kupčija.

§. 11.

Določila tega zakona se, vzdrževaje v veljavnosti predpise zakona z dne 30. junija 1878. l. (drž. zak. št. 90), zmislooma uporabljajo o prodajah žrebov in vrednostnih papirjev, kateri se kupcu izročé še le, kadar popolnoma plača kupno ceno, ki jo je odplačati v obrokih.

§. 12.

Ta zakon stopi v veljavnost z dnevom, katerega se razglasi; on se ne uporablja o kupčijah na obroke, sklenjenih pred tem časom.

§. 13.

Mojim ministrom za notranje stvari, pravosodje in trgovino je naročeno, izvršiti ta zakon.

Na Dunaju, dne 27. aprila 1896.

Franc Jožef s. r.

Badeni s. r.

Gleispach s. r.

Glanz s. r.

71.

Razpis finančnega ministerstva z dne 12. maja 1896. l.

o méri zagotovíla za pravo vplačevanje bonifikacijskega povračíla ob izvozu cukra v obratni dobi 1896/97.

Na podstavi §. 3. v cukrarinskem zakonu z dne 20. junija 1888. l. (drž. zak. št. 79) se dogovorno s kraljevim ogrskim finančnim ministerstvom za cukrodelno dobo l. 1896./97. zagotovilo za pravo vplačevanje kakega bonifikacijskega povračíla za vsako narejališče cukra tiste vrste, ki je oznamenjena v §. 1., št. 1. cukrarinskega zakona, ustanavlja s tistim, za 30 odstotkov zvišanim zneskom, katerega je to narejališče kot povračílo izvozne bonifikacije gledé na izvoz cukra moralo dati v cukrodelni dobi 1894/1895. leta.

Vendar je tako ovedeni zagotovitni znesek okrožiti tako, da se zneski pod 50 gl. zvišajo na 50 gl., zneski nad 50 gl. pa na 100 gl.

Za tista narejališča cukra, ki v cukrodelni dobi 1894./1895. leta še niso bila v obratu, se ustanavlja omenjeno zagotovilo s 23.000 gl. (trindvajset tisoč goldinarjev) za vsako.

Biliński s. r.